

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	23 Ionawr 2024
Pwnc:	Ffioedd Cartrefi Gofal y Sector Annibynnol ar gyfer 2024/25
Aelod(au) Portffolio:	Cynghorydd Alun Roberts
Pennaeth Gwasanaeth:	Arwel Wyn Owen
Awdur yr Adroddiad:	Carwyn Edwards – Rheolwr Cyllid
Ffôn:	01248 752699 CarwynEdwards@ynysmon.llyw.cymru
E-bost:	
Aelodau Lleol	Pob Aelod

A – Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

Argymhelliad

Rydym yn argymell cynnydd o 8.8% yn y ffioedd ar gyfer Gofal Preswyl, Preswyl Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl, Nyrsio a Nyrsio pobl Hŷn Bregus eu Meddwl. Mae'r argymhellion wedi'u crynhoi ar ddiwedd yr adran hon (A1-A4).

Cefndir

O 6 Ebrill 2016, mae'r fframwaith ar gyfer asesiad ariannol a chodi ffioedd bellach yn dod dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Rhaid i'r Awdurdod Lleol adolygu ffioedd yn y sector cartrefi gofal annibynnol bob blwyddyn i gyd-fynd â newidiadau Llywodraeth Ganolog i lefelau budd-daliadau a phesiynau.

Wrth bennu ffioedd ar gyfer cartrefi gofal y sector annibynnol, rhaid i ni ddangos ein bod wedi rhoi ystyriaeth lawn i gostau'r ddarpariaeth wrth benderfynu ar ein ffioedd gofal sylfaenol. Gwneir hyn mewn cydweithrediad gyda'r Awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru a'r Bwrdd Iechyd drwy ddefnyddio Methodoleg Ffioedd Ranbarthol fel meincnod, fel y gwnaed yn y blynyddoedd a fu. Rydym wedi defnyddio'r fethodoleg hon fel meincnod ar gyfer 2024/25. Mae'r fethodoleg hon yn adlewyrchu'r newidiadau deddfwriaethol o ran y cyflog byw gwirioneddol a chwyddiant. Rydym wedi addasu'r fethodoleg ranbarthol eto eleni i gynnwys ychwanegiad ar sail y farchnad ar gyfer darpariaeth pobl hŷn bregus eu meddwl. Wrth adolygu'r ffioedd, rydym wedi ystyried amgylchiadau lleol, y pwysau a'r galw ac argaeledd darpariaeth yn ogystal â'r fformiwla rhanbarthol.

Ar yr adeg hon, nid ydym wedi derbyn cadarnhad a ydi'r holl Awdurdodau yn y rhanbarth yn bwriadu defnyddio'r fethodoleg ranbarthol ai peidio fel sail ar gyfer pennu eu ffioedd ar gyfer 2024/25. Rydym wedi derbyn gohebiaeth gan un awdurdod lleol sydd wedi cadarnhau eu bod wedi defnyddio'r fethodoleg ranbarthol fel meincnod, fodd bynnag maent wedi penderfynu cynnwys ychwanegiad ar sail y farchnad oherwydd y pwysau ariannol yn y sector. Rydym yn gweithio gyda'n cymheiriaid ar draws rhanbarth Gogledd Cymru i sicrhau bod ein ffioedd yn debyg.

Ar ôl trafod gyda'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151, ac wrth gydnabod y pwysau ariannol y mae ein darparwyr yn eu hwynebu, rydym yn argymell cynnydd o 8.8% yn y ffioedd, sy'n uwch na'r cynnydd chwyddiannol a gyfrifwyd gan ddefnyddio'r fethodoleg ranbarthol. Rhaid nodi ein bod ni'n wynebu pwysau ariannol fel Awdurdod Lleol, yn enwedig ers rhyddhau'r gyllideb refereniw dros dro ar gyfer 2024/25. Mae'r setliad dros dro gan Lywodraeth Cymru yn cyfateb i gynnydd o 2.5%, felly, er mwyn cyllido'r cynnydd o 8.8%, bydd rhaid i ni fel awdurdod ddod o hyd i arbedion effeithlonrwydd ar draws pob maes gwasanaeth.

Mae Tabl 1 isod yn nodi'r ffioedd yn seiliedig ar y cynnydd ar sail chwyddiant, ac mae Tabl 2 yn nodi'r cyfraddau arfaethedig ar gyfer Ynys Môn, sy'n cydnabod y pwysau y mae darparwyr yn eu hwynebu.

Mae'r ffioedd isod ar gyfer gofal nyrsio yn Nhabl 1 a 2 yn cynnwys elfen Gofal Nyrsio Am Ddim (FNC) yr Awdurdod Lleol, ond ddim elfen FNC y Bwrdd Iechyd, gan nad yw'r codiad ar gyfer 2024/25 wedi'i gytuno eto. Y gyfradd FNC Bwrdd Iechyd gyfredol ar gyfer 2023/24 yw £206.95.

Tabl 1 – Ffioedd Arfaethedig ar gyfer 2024/25 yn seiliedig ar addasu'r fethodoleg ffioedd ar gyfer 2023/24 yn ogystal â chynnydd ar sail chwyddiant

Categori	Ffioedd Gwreiddiol 2023/24 (Ebrill 2023)	Ffioedd Arfaethedig 2024/25	Cynnydd o'i Gymharu â Ffioedd 2023/24	% y Cynnydd o'i Gymharu â Ffioedd 2023/24
Preswyl (Oedolion)	£711.83	£753.04	£41.21	5.79%
Preswyl (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl)	£795.46	£842.19	£46.73	5.87%
Gofal Nyrsio Sylfaenol (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£782.91	£828.71	£45.80	5.85%
Nyrsio (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl) (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£923.74	£978.89	£55.15	5.97%

Tabl 2 – Ffioedd Arfaethedig Ynys Môn ar gyfer 2024/25

Categori	Ffioedd Gwreiddiol 2023/24 (Ebrill 2023)	Ffioedd Arfaethedig 2024/25	Cynnydd o'i Gymharu â Ffioedd 2023/24	% y Cynnydd o'i Gymharu â Ffioedd 2023/24
Preswyl (Oedolion)	£711.83	£774.47	£62.64	8.80%
Preswyl (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl)	£795.46	£865.46	£70.00	8.80%
Gofal Nyrsio Sylfaenol (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£782.91	£851.81	£68.90	8.80%
Nyrsio (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl) (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£923.74	£1,005.03	£81.29	8.80%

Bydd y cynnydd o 8.8%, os caiff ei gymeradwyo, yn berthnasol i gartrefi sy'n derbyn ein cyfraddau safonol. Bydd rhaid i bawb sy'n derbyn ffi sy'n uwch na'r gyfradd ddangosol rannu gwybodaeth ariannol, fel y gellir ystyried cynyddu'r ffi.

Mewn amgylchiadau eithriadol, efallai y bydd angen ystyried cyflwyniadau unigol gan ddarparwyr ynghylch y ffioedd hyn. Petai tystiolaeth glir i ddangos nad yw'r ffi a bennwyd yn ddigonol mewn unrhyw achos unigol, bydd angen i'r Cyngor ystyried eithriadau i'r ffioedd a bennwyd. Cynigir bod unrhyw benderfyniadau o'r fath yn cael eu dirprwyo i'r Deilydd Portffolio Gwasanaethau Oedolion, y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 a'r Pennaeth Gofal Cymdeithasol Oedolion.

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith:-

1. Gymeradwyo'r argymhelliad i gynyddu'r lefelau ffioedd fel a ganlyn:-

A1 - Gofal Preswyl (Oedolion) – £774.47 yr wythnos;

A2 - Preswyl (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl) - £865.46 yr wythnos;

A3 - Gofal Nyrsio (Elfen Gofal Cymdeithasol) - £851.81 wythnos;

A4 - Nyrsio (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl) (Elfen Gofal Cymdeithasol) - £1,005.03 yr wythnos.

Yr un modd ag Awdurdodau eraill, gofynnwn i'r Pwyllgor Gwaith roi'r awdurdod i'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Gwasanaeth Chyllid ymateb i unrhyw geisiadau gan gartrefi unigol i edrych ar eu cyfrifon penodol a defnyddio'r ymarfer fel sylfaen i ystyried unrhyw eithriadau i'r ffioedd y cytunwyd arnynt. Rhaid i unrhyw eithriadau gael eu cytuno gyda'r Deilydd Portffolio Gwasanaethau Oedolion, y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 a'r Pennaeth Gofal Cymdeithasol Oedolion o'r cyllidebau cyfredol.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a / neu ddewis yr opsiwn hwn?

Fe wnaethom ystyried seilio'n ffioedd ar y fethodoleg ranbarthol, fodd bynnag oherwydd y pwysau y mae ein darparwyr yn eu hwynebu, penderfynom wyro oddi wrth y fethodoleg hon am eleni a chynnig % uwch o gynnydd.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae angen i Awdurdodau Lleol bennu ffioedd cartrefi gofal yn unol â pholisi cenedlaethol. Mae gan y penderfyniad hwn oblygiadau ariannol i gyllideb yr Awdurdod Lleol ac o ran fforddiadwyedd yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni.

CH – A yw'r polisi hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Yn y gorffennol, rydym wedi derbyn caniatâd i weithio gydag Awdurdodau Lleol eraill yng Ngogledd Cymru ac i ddefnyddio Methodoleg Ffioedd Gogledd Cymru i bennu'r ffioedd bob blwyddyn. Gan ein bod wedi gwyro oddi wrth y fethodoleg ranbarthol hon eleni, gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r newid hwn.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Mae'r gost ychwanegol o ariannu'r ffioedd uchod wedi'i chynnwys ym mhroses gosod cyllideb yr Awdurdod.

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Bwriad hyn yw cefnogi ac annog darpariaeth newydd mewn ardaloedd o dwf.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol? Os felly, sut?	Amherthnasol
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy	Mae'r trafodaethau'n parhau ar lefel ranbarthol.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheiny y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut	Dim ymgysylltu â dinasyddion, ond rydym wedi bod yn cynnal trafodaethau rheolaidd â Darparwyr.
5	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Bwriad hyn yw cefnogi unigolion a warchodir gan y Ddeddf.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantaes economaidd-gymdeithasol.	Dim effaith
7	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Dim effaith
– Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Sgriwtini	Amherthnasol
8	Aelodau Lleol	Amherthnasol
9	Unrhyw gyrff allanol eraill	Amherthnasol
F - Atodiadau		
Amherthnasol.		
FF – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
Dim		